

I v. Polka.

Kubjas-Ols, Malling, Granberg, Kalevi, Ahi, Määrts, Raudsep, Kuurman, Rogenbaum, Hagus, Blinoff, Anvelt, Lind, Pallo, Rannil, Koit, Braunschweig.

II v. Fariant.

Rogenbaum, Kalevi, Raudsep, Ols, Ahi, Granberg, Määrts, Blinoff (Anvelt) Lind, Braunschweig, Koit.

III v. Rändtrupis: Esmeralda.

K. Mälduis (soolitants — oma kompositsioon).

Kolombiin — { Kubjas (soolitants oma kompositsioon).

Ahi

Klaun — { Braunschweig

Hagus

Indiaanlane — { Blinoff

Anvelt

Lapsed — { Ina Toomingas } Gerd Negro studios.

Eevi Antok

„Müüdnud mõrsja“ lavastuse puhul.

Ferdinand Pujman, Smetana suurematu ooperi khalislavastaja, on Tšehhi Rahvusoooperi (Narodny Divadlo) režissöör ja tähtsasti Riikliku Konservatooriumi professor. Oppitud alul inseneriks, siirdus ta peagi praegusele kutsesale ja on eriti tunnustatud Tšehhi rahvusoooperite insenerijana. (Siin tuleb arvesse eriti Smetana tsükkel: „Dalbor“, „Libusna“, „Suudus“, „Saladus“ jne.) On avaldanud mitmeid töid klaveri, pedagoogika alalt, olles tähtsasti ka väljapaistev pianist.

Bedrich Smetana (sünd. 1824, surinud 1884) nimega on seotud õieti kogu tšehhi muusikakultuur. Tema on selle looja, mida me tänapäeval nimetame tšehhi muusikaks selle sõna tõelises mõttes. Tema loo esimesed tšehhi ooperid ja kogu oma eluaja võitles tšehhi rahvusmuusika olemisõiguse eest. Kuna see Smetana tegevus langes õhte mõeldud sajaniti keskele toimunud tšehhi rahva poliitilise ärkamisega, siis ei olnud tal oma vaadete läbiviimine sugugi kerge. Ühelt poolt oli tal küll kogu rahva toetus, teiselt poolt aga tõkestas teda Austria-Ungari keiserrigi surve ja võlts sakastatud kultuur.

Smetana loomingut on algses mõjutanud peamiselt Liszt, Wagner, Mozart ja Beethoven. Lisztiga sidus teda sõprus, ja Wagneri „Tannhäuser“ oli üks tema suurimaid muusikalisi elamusid, mis tähtsasti viis ta muusikalise draama probleemidele. Smetana suurus ja tähtsus seisab selles, et oma muusikaga ja selle interpreetrijana (komponist, dirigent ja kontserprijanist) ta oli tähtsasti rahva õpetaja, poliitilise vabaduse eest võitleja ja rahvustunnete ärataja.

Ta on kirjutanud tšehhi kaheksa ooperit, ajavahemikul 1866—1882, jättes lõpetamata Shakespear'i teemil alustatud ooperi „Viola“. 1874. aastal tabas teda raske saatuselõik, mis võib tabada heliloojat ja muusikameest: ta jäi täiesti kurdi. 1884. aastal jäi ta veel raskele kujul närvihaigeks ja suri 12. mail hullumajas.

Kurdiina komponeeris ta oma tähtsaima sümfooniase teose „Minu kodumaa“ ja keelpillide kvarteti „Minu elus“.

„Müüdnud mõrsja“ on Smetana populaarseim ooper, mille kuulsus ulatub kaugele üle ta kodumaa piiride. Smetana käsitlised siin olukorri ja iseloomustab inimesi, milliseid Tšehhi kiltades esineb igal sammul. Meislerlikult ni vormis kui ka sisus on loodud muusika, milles küll võib näha eeskujud Lortzingi ja Corneliuse ning ka Mozarti kommistest ooperitest, end mis seda kõike sunnib unustama oma lopsakusega kõlavärvides ja meloodikas.

„Müüdnud mõrsja“ sündmuslik.

1. vaatus. Tšehhi kiltla peoplats kirikuplhal. Jenk püüab asjatult lõbustada kurba Maria Krušinat, kelle vanemad tahavad ta mehele panna rikkale Vašek Michale. Tema ja Jenk vannuvad teineteisele kindlat armastust, kuid korduvate küsimuste kinstu hoiab Jenk enda teada, kust ta pärit on ja kes ta õieti on; ainult publik saab teada, et ta on mõisomaniiku Michala poeg ja poolvend samale Vašekile, kes peab Maria naima. Ta võõrasema on talt võtnud isa armastuse.

Krušina läheb oma naisega kojsotsibitaja Keecali juurde, kes on aidanud sõlmida kavatsused sidemed. Perenaine jääb kindlaks põhimõttele, et ilma tšehri enese nõusolekuta ei tohi midagi sõlmida. Kohale ilmuv Maria vastab vanemate küsimusele sellega, et ta eriliselt põhjusil ei võivat abelluda. Keecal püüab teda asjatult timber häälestada ja otsustab siis mõjutada Jenkit loobuma Mariast, kuna Krušina peab läbi rääkima peigmehe isaga.

2. vaatus. Kortsiituba. Sõpradega lõbusteva Jenki juurde tuleb Keecal ja räägib talle auku pähe tantsu ajal. Vašekit nägustab talle veel tundmatu Maria, küsides talt, kes ta on. Maria Krušinate määratud peigmees ja sosisades, et Maria teda ei armastavat ja arvatavasti peagi peitna hakkaval. Olevat ju veel palju ilusaid tüdrukuid, kes rikkale Vašekile meeldid lähkeid. Väga piiratud noormees lasend Mariat teepoolsest veenda ja annab oma käte töötuks, et ta Maria Krušinast loobub. Ta tahab haarata kaenlasse neiu, kelle ta on nii kiiresti vallutanud, kuid Maria pagend naeruga. Pärast seda tulevad tagasi Keecal ja Jenk, kes on esimese ettepanekul nõus 300 kulda eest loobuma Mariast tingimusel, et teda ei tohi näida keegi peale Michala poja. Tunnistajate juuresolekul sõlmitakse leping: Jenk kirjutab alla Jenk Horcki nime.

3. vaatus. Vašek armub Esmeraldasse — tantsijannasse, kes esineb veiderdajate trupis. See oskab Vašeki nii kangele viia, et ta asendab karu osas tšehi joomind näitlejat. Ta on parajasti karutantsu harjutamas, kui Keecal ja Maria vanemad ilmuvad eitelulepingut sõlmima. Nende imestuseks seletab Vašek, et ta ei taha Mariat näida, kuna armastab kedagi teist. Sel hetkel ilmub hämmastunud Maria. Ta on kuulnud, et Jenk on ta 300 kulda eest loovutanud Vašekile, ega taha seda uskuda. Vašek tunneb temas ära oma kauni tundmatu ja on kohe nõus temaga abielluma. Ka Mariat ei ole midagi selle vastu, kuna ta armastab on ta alalt reelinud. Üksi kohale jäänud Maria juurde ilmub lustilik Jenk ja seletab talle olukorra, kuid neiu ei usu seda. Kui mõlemad vanematepaarid tagasi tulevad, selgub kõik: vana Michala tunneb Jenkis ära oma esimese poja. Maria viskub tšehmelikuna armasama rinnale. Keecal näeb end petetud olevat ja jookseb vihaseks minema. Lõpuks ilmub Vašek karunahals ja vana Michala annab nõusoleku oma esimese poja kihluseks mõrsjaga, kes oli mõeldud teisele pojale.

Soodsamatel tingimustel laenuvate näidendeid

Eesti Haridusliidu
Teatritarvete laost

Tallinn, Uus tän. 2

Telefon 452-02